

Sosiaaliturvakomitean kokous 21.3.2022

Pankkisali (Aleksanterinkatu 7) ja Teams (hybridikokous)

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kokouksen asialista

- 09:00 1. Kokouksen avaus ja ohjelma
2. Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen
- 09:10 3. Kannustinloukut (Marjaana Maisonlahti ja Olli Kärkkäinen)
- 09:30 4. **KESKUSTELU**
- 10:30 TAUKO**
- 10:40 5. Selvitys eri maiden työkyvyttömyysetuusjärjestelmien uudistuksista (Antti Mielonen)
- 11:10 6. Elonkehä-tietokooste (Mikael Hildén ja Paula Schönach)
- 11:40 7. Kevään ja syksyn kokoukset
- 11:50 8. Muut asiat
- Tiedoksi Työelämän ja työmarkkinoiden muutokset, valmis raportti
- 12:00 9. Kokouksen päättäminen

Komitean jäsenet

Tarja Filatov
*Sosialidemokraattinen
eduskuntaryhmä*

Riikka Slunga-Poutsalo
*Perussuomalaisten
eduskuntaryhmä*

Arto Satonen
*Kokoomuksen
eduskuntaryhmä*

Pekka Aittakumpu
*Keskustan
eduskuntaryhmä*

Bella Forsgrén
*Vihreä
eduskuntaryhmä*

Anna Kontula
*Vasemmistoliiton
eduskuntaryhmä*

Anders Norrback
*Ruotsalainen
eduskuntaryhmä*

Sari Essayah
*Kristillisdemokraattinen
eduskuntaryhmä*

Harry Harkimo
*Liike Nyt
-eduskuntaryhmä*

Pysyvät asiantuntijat 1/2

Eveliina Pöyhönen
sosiaali- ja
terveysministeriö

Ulla Hämäläinen
valtiovarainministeriö

Kimmo Ruth
työ- ja elinkeinoministeriö

Virpi Hiltunen
opetus- ja
kulttuuriministeriö

Susanna Siitonen
oikeusministeriö

Tommi Laanti
ympäristöministeriö

Outi Antila
Kansaneläkelaitos

Antti Koivula
Työterveyslaitos

Heikki Hiilamo
Terveysten ja
hyvinvoinnin laitos

Mikko Kautto
Eläketurvakeskus
ETK

Pysyvät asiantuntijat 2/2

Ilkka Oksala
Elinkeinoelämän
keskusliitto EK

Anna Kukka
Kunta- ja
hyvinvointialueyönantajat
KT

Janne Makkula
Suomen Yrittäjät SY

Pirjo Väänänen
Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK ry

Minna Ahtiainen
STTK ry

Katarina Murto
Akava ry

Hanna Tainio
Suomen Kuntaliitto

Eija Koivuranta
SOSTE Suomen
Sosiaali ja terveys ry

Titta Hiltunen
Suomen nuorisovalan
kattojärjestö Allianssi ry

Sari Kokko
Vammaisfoorumi ry

Puheenjohtajisto

Pasi Moisio
puheenjohtaja

Kirsi Varhila
1. varapuheenjohtaja

Heli Backman
2. varapuheenjohtaja

Liisa Siika-aho
3. varapuheenjohtaja

Marjaana Maisonlahti
*työllisyyden ja
osaamisen jaosto*

Raimo Antila
*työ- ja
toimintakykyjaosto*

Mikko Horko
asumisen jaosto

Essi Rentola
*tutkimus- ja
arviointijaosto*

Jaana Rissanen
hallintojaosto

Sihteerit ja viestintä

Asiantuntijasihteerit:

Milja Tiainen
*sosiaali- ja
terveysministeriö*

Eeva Vartio
*sosiaali- ja
terveysministeriö*

Susanna Rahkonen
*sosiaali- ja
terveysministeriö*

Maarit Lassander
Valtioneuvoston kanslia

Tekninen sihteeri:

Mirva Hyötylä
*sosiaali- ja
terveysministeriö*

Asiantuntija:

Laura Honkonen
*sosiaali- ja
terveysministeriö*

Viestintä:

Tuulia Nieminen
*sosiaali- ja
terveysministeriö*

Kannustinloukut

Puheenjohtajiston esitys komitean linjauksiksi

Marjaana Maisonlahti, työllisyyden ja osaamisen jaoston puheenjohtaja, hallitusneuvos, STM
Olli Kärkkäinen, tutkimus- ja arviointijaoston jäsen, johtava erityisasiantuntija, VM

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Puheenjohtajiston esitys komitean linjaukseksi välimietinnön lukuun 4 kannustin- ja informaatioloukuista

Taustaksi:

- *Ehdotus koskee komitean 29.11.2021 hyväksymän kannanoton kohtaa 2.3 sosiaaliturvan kannustin- ja informaatioloukuista, ja ehdotus käsittelee kannanoton rajauksen mukaisesti vain etuuksiin ja asiakasmaksuihin liittyviä taloudellisia kannustin- ja informaatioloukkuja.*
- *Palveluihin ja niiden yhteensovitukseen etuuksien kanssa liittyviä kannustinkysymyksiä käsitellään toimeenpanon monimutkaisuutta (kannanotot 4.4 ja 4.5), palveluihin osallistuminen ei ole etuudensaajille motivoivaa (kannanotto 4.2), toimeentulotuki perusturvan täydentäjänä (kannanotto 3.1) ja toimeentulotuki perusturvan sijasta (kannanotto 3.2) koskevissa linjausehdotuksissa.*

Näkemys ongelmasta / asiantilasta (1/4)

- Työllistymisveroasteella mitattuna työllistymisen kannustimet ovat parantuneet merkittävästi 1990-lukuun verrattuna.
- Vaikka työnteon kannustimet ovat merkittävästi parantuneet, on kannustinloukkuja Suomen vero- ja sosiaaliturvajärjestelmässä edelleen jäljellä etenkin tilanteissa, joissa yksilö tai kotitalous saa useita päällekkäisiä etuuksia.
- Ansiosidonnaista työttömyyspäivärahaa saavilla työllistymisveroasteet ovat keskimääräistä korkeampia ja työttömyysloukut hieman keskimääräistä yleisempiä.

Näkemys ongelmasta / asiantilasta (2/4)

- Kansainvälisesti vertailtuna työllistymisen kannustimet eivät lyhytkestoisen työttömyyden tapauksessa ole Suomessa merkittävästi keskimääräistä heikommät. Sen sijaan pitkittyvän työttömyyden tapauksessa työllistymisen kannustimet ovat Suomessa heikot muihin maihin verrattuna.
- Työttömän kannustimet vastaan ottaa osa-aikatyötä sovitellun päivärahan tukemana ovat Suomessa varsin hyvät. Sen sijaan useimpiin muihin maihin verrattuna sovitellun työttömyyspäivärahan saajalla näyttäisi Suomessa olevan melko heikot taloudelliset kannustimet siirtyä kokoaikatyöhön.

Näkemykset ongelmasta / asiantilasta (3/4)

- Tutkimustulosten mukaan työttömyyspäivärahan tasolla ja työttömyyspäiväraha-ajan enimmäiskestolla on vaikutuksia työttömyysjaksojen keston ja siten työllisyyteen. Etuuden tason korottaminen tai keston pidentäminen yleensä kasvattavat työttömyysjaksojen kestoja ja siten todennäköisesti alentavat työllisyyttä.
- Työnteon taloudellisten kannustimien työllisyysvaikutukset vaihtelevat; keskimääräistä herkemmin taloudellisiin kannustimiin reagoivat mm. pienten lasten äidit ja ansiosidonnaista työttömyysturvaa saavat (työmarkkinatukea saaviin verrattuna).

Näkemykset ongelmasta / asiantilasta (4/4)

- Tutkimustulokset työttömyysturvan sovittelun ja suojaosan vaikutuksista ovat osin ristiriitaisia. Sovittelu ja suojaosa kannustavat hakemaan ja vastaanottamaan osa-aikaista ja väliaikaista työtä, mutta on epäselvää, kasvattavatko vai vähentävätkö ne työttömien siirtymiä vakituisempaan kokoaikatyöhön.
- Byrokratia- ja informaatioloukkujen osalta kansainvälisissä tutkimuksissa on havaittu etuusbyrokratialla sekä puutteellisella informaatiolla olevan vaikutuksia etuuksien käyttöön. On kuitenkin myös tuloksia, joissa esimerkiksi informaation lisäämisellä ei ole havaittu vaikutuksia.

Näkemys ongelmasta / asiantilasta: Johtopäätökset

- Työllistymisen taloudellisia kannustimia voidaan parantaa
 1. pienentämällä työttömien käytettävissä olevia tuloja esimerkiksi etuustasoja laskemalla
 2. kasvattamalla työllisten käytettävissä olevia tuloja työn verotusta keventämällä tai ulottamalla sosiaalietuuksia nykyistä enemmän myös työllisille.
- Kannustinloukkujen purkamisessa joudutaan väistämättä tasapainottelemaan työnteon kannustimien, sosiaaliturvan riittävyyden ja julkisen talouden kestävyysvälin välillä.
- Työllisyyden näkökulmasta kannustinloukkujen haitallisia työllisyysvaikutuksia voidaan vähentää myös etuuksien saamiseen liittyvien velvollisuuksien ja palvelujen avulla.

Linjaus jatkotoimenpiteistä (1/3)

(puheenjohtajiston esitys)

- Komitea katsoo, että sosiaaliturvajärjestelmän tulisi olla kokonaisuutena työkykyisille henkilöille työntekoon kannustava. Työnteon kannustimiin ja kannustinloukkuihin tulee kiinnittää huomiota myös työllisyyden edistämisen näkökulmasta.
- Komitea näkee, että kannustinloukuista ei voida päästä kokonaan eroon niin kauan kuin halutaan säilyttää pohjoismaisen hyvinvointivaltion tasoinen toimeentulo työttömille ja työvoiman ulkopuolella oleville. Myöskään sosiaaliturvan vaihtoehtoiset järjestämistavat, kuten perustulo, eivät poista kannustinloukkuja.
- Työnteon kannustimien, sosiaaliturvan riittävyys ja julkisen talouden kestävyys välinen yhteys aiheuttaa sen, että työnteon taloudellisten kannustimien parantaminen vaatii käytännössä joko sosiaaliturvan tason alentamista tai julkisen talouden heikentämistä.
- Komitea näkee, että kannustinloukkujen haitallisia työllisyysvaikutuksia voidaan vähentää etuuksiin liittyvien palvelujen velvoittavuuden ja tarjonnan lisäämisen kautta.

Linjaus jatkotoimenpiteistä (2/3)

(puheenjohtajiston esitys)

- Komitea katsoo, että vaikka kannustinloukkuja ei voida kokonaan poistaa, voidaan vaikuttaa siihen missä kohtaa kannustinloukut sijaitsevat.
 - Työllisyyden näkökulmasta taloudellisten kannustinloukkujen purkaminen kannattaa kohdistaa etuuksiin, tuloluokkiin ja henkilöihin, joiden kohdalla kannustimien työllisyysvaikutus on keskimääräistä suurempi. Tämän perusteella kannustintarkastelu tulisi työllisyysvaikutusten näkökulmasta kohdistaa erityisesti pienten lasten äiteihin ja ansiosidonnaisiin työttömyysturvaetuuksiin.

Linjaus jatkotoimenpiteistä (3/3)

(puheenjohtajiston esitys)

- Sekä taloudelliset kannustinloukut että byrokratia- ja informaatioloukut ovat osittain seurausta useiden päällekkäisten etuuksien saamisesta, joissa ansiotyöstä saatuja tuloja huomioidaan toisistaan eroavalla tavalla.
 - Komitea esittää, että sosiaaliturvan monimutkaisuutta tarkasteltaessa tulee pyrkiä yhdenmukaistamaan myös ansiotyön ja sosiaaliturvan yhteensovittamissääntöjä eri etuuksissa soveltuvien osin.
 - Sosiaaliturvan toimeenpanosta aiheutuvan monimutkaisuuden vähentäminen voi purkaa myös byrokratialoukkuja ja siten edistää työllisyyttä.

Kiitos!

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

KESKUSTELU

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

TAUKO 10 minuuttia

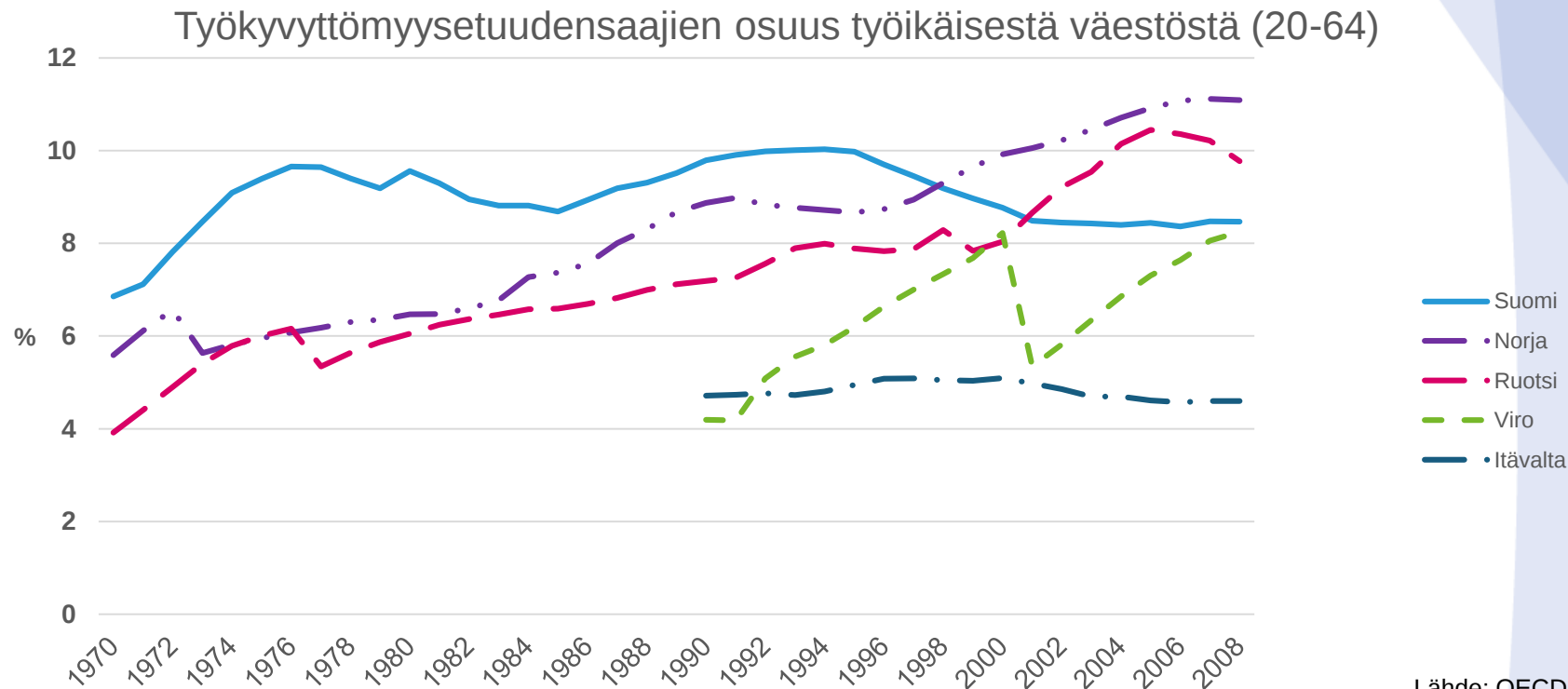
Selvitys eri maiden työkyvyttömyysetuusjärjestelmien uudistuksista

Antti Mielonen, erityisasiantuntija, Eläketurvakeskus

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

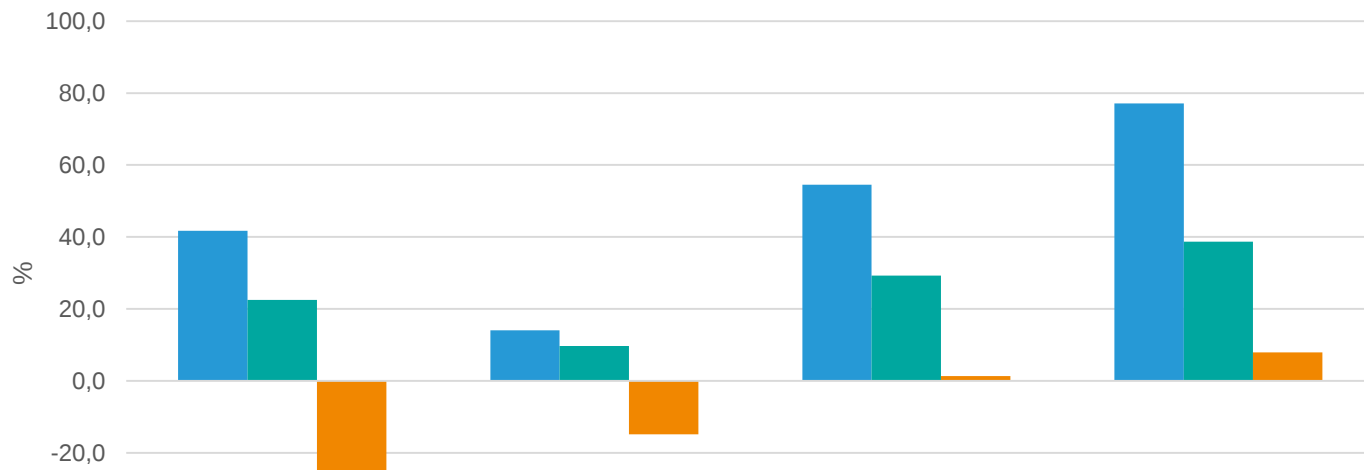
VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Työkyvyttömyyseläkkeiden määrät kasvaneet useassa maassa ennen uudistuksia

Erityisesti nuorten työkyvyttömyyseläkkeet yleistyneet

Työkyvyttömyyseläkkeensaajien määrien muutokset v.1990-2007 ikäryhmittäin

	Tanska	Itävalta	Norja	Ruotsi
20-34 v.	41,8	14,0	54,5	77,1
35-49 v.	22,6	9,7	29,3	38,7
50-64 v.	-25,2	-14,9	1,3	8,0

Uudistuksiin johtaneita tekijöitä

- Paine uudistaa järjestelmiä edellä kuvatun kehityksen johdosta
 - Mm. eläkkeensaajien määrien ja menojen kasvu, osatyökykyisten matalat työllisyysasteet, nuorten heikkenevä tilanne
- Vanhuuseläkejärjestelmien uudistaminen
 - Ruotsissa v. 2001, Norjassa 2011, (Virossa 2001)
 - Vanhuuseläkkeen laskenta muuttunut ja työkyvyttömyyseläkkeen määräytyminen perustunut vanhaan järjestelmään

Työkyvyttömyysetuuden tyyppiä haluttiin muuttaa uudistusten yhteydessä

- Ruotsi, Norja:
 - Vanhuuseläke uudistusten jälkeen käytännössä säästämisjärjestelmä
 - Työkyvyttömyysetuuden ajateltiin olevan luonteeltaan ensisijaisesti riskivakuutus, jossa olennaista ennen työkyvyttömyyttä olleen tilanteen vakuuttaminen
 - Päivärahatyyppisen etuuden nähtiin siten soveltuvan paremmin etuustyyppiksi:
 - Ei tarkastella kauan ennen työkyvyttömyyttä edeltäneitä työtuloja tai vakuutusajan pituutta
 - Lisäksi:
 - Soveltuu paremmin yhteen muiden sairausetuuksien kanssa
 - Määräytyminen helpommin ymmärrettävä
 - Mielikuva eläkkeestä voi olla haitallinen

Järjestelmäuudistusten etuusmuutokset 1/4

- Ruotsi uudistukset v. 2003 alkaen:
 - Eläketyyppisestä etuudesta päivärahamuotoiseen etuuteen
 - Työkyvyttömyyskorvaus (sjukersättning) vain pysyvän työkyvyttömyyden perusteella ja tilapäisesti työkyvyttömille sairauspäiväraha v. 2008 kuntoutusketjun mukaisesti
 - Työkyvyttömyyskorvaus 64,7 prosenttia työkyvyttömyyttä edeltäneiden vuosien keskimääräisistä tuloista
 - Nuorille (19-29-vuotiaat) oma määrääikainen etuus (aktivitetsersättning)
 - Ansiosidonnainen etuus rahoitetaan sairausvakuutusmaksuin, takuukorvaukset verovaroin

Järjestelmäuudistusten etuusmuutokset 2/4

- Norja 2010, 2015:
 - Eläketyyppisestä etuudesta päivärahaetuuteen
 - Työkyvyttömyyseläke (Uføretrygd) vain pysyvän työkyvyttömyyden perusteella
 - Tilapäisesti työkyvyttömille erillinen työkykyselvitysraha (Arbeidsavklaringspenger)
 - Molemmat etuudet 66 prosenttia työkyvyttömyyttä edeltäneiden vuosien keskimääräisistä tuloista. Nuorilla vähimmäisetuus korkeampi kuin vanhemmilla
 - Työtulojen ja etuuden lineaarinen yhdistäminen

Järjestelmäuudistusten etuusmuutokset 3/4

- Viro 2016:
 - Työkyvyttömyyseläkkeestä tasamääräiseen työkykyisyysetuuteen (Töövõimetoetus)
 - Työkyvyn alenemisen tulee olla pitkäaikaista, vähintään 2 vuotta
 - Sairauspäivärahaa voidaan maksaa tilapäisen työkyvyttömyyden perusteella 6 kk
 - Työkykyisyysraha täyden työkyvyttömyyden osalta 453 e/kk, osaetus 259 e/kk
 - Osaetuudella velvollisuus osallistua työnhaku- ja aktivointitoimintaan (jos ei töissä, hoida pientä lasta tai muuta perheenjäsentä)
 - Työskentelyn ja etuuden lineaarinen yhdistäminen

Järjestelmäuudistusten etuusmuutokset 4/4

- Itävalta 2014:
 - Määräaikainen työkyvyttömyyseläke pois ja tilalle päivärahatyyppinen kuntoutus- tai uudelleenkoulutusraha
 - Työkyvyttömyyseläke (Invaliditäts-/Berufsunfähigkeitspension) vain pysyvän ja täyden työkyvyttömyyden perusteella
 - karttunut vanhuuseläke + tuleva-aika
 - Tilapäinen työkyvyttömyys: kuntoutusraha (Rehabilitationsgeld) 60 % palkasta, koulutusraha (Umschulungsgeld) työttömyysetuus + 22 %

Hallinnointimuutokset osana uudistuksia

- Ruotsissa työkyvyttömyyseläkkeet sairausvakuutuksen piiriin
 - Vuodesta 2003 lähtien kaikki sairauteen ja työkyvyttömyyteen liittyvät etuudet Försäkringskassanin hallinnossa
- Virossa hallinnointi keskitettiin työttömyysvakuutuksen piiriin (Eesti Töötukassa)
- Itävallassa määrääaikaisten etuuksien hallinnointi eläkevakuutuksesta sairausvakuutuskassoille (Krankenversicherungsträger) ja työttömyysvakuutukseen (Arbeitsmarktservice)
- Norjassa koko sosiaaliturvan toimeenpano ja hallinto keskitetty NAV:iin vuodesta 2010 lähtien

Yhteenvedoa uudistuksista

- Etuuden määräytyminen eläkkeestä päivärahamuotoiseen tai tasamääräiseen etuuteen
- Varsinainen työkyvyttömyysetuus pääsääntöisesti vain pysyvän työkyvyttömyyden perusteella
 - Nuorten tilannetta on pyritty parantamaan eriyttämällä etuuksia vanhemmista ikäluokista
- Hallinnointi soveltuvalle viranomaiselle
 - Sairausvakuutukseen, työttömyysvakuutukseen
- Etuuden ja työskentelyn yhdistämistä on pyritty helpottamaan

Kiitos!

Antti.Mielonen@etk.fi

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Elonkehä, ilmastonmuutos ja sosiaaliturva

Näkökulmia sosiaaliturvan uudistamiseen Strategisen Tutkimuksen hankkeiden tutkimusten valossa

Paula Schönach, erityisasiantuntija, Aalto-yliopisto
Mikael Hildén, professori, Suomen ympäristökeskus

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Ekologinen ja ilmastollinen kestävyyskriisi on myös uhka hyvinvointiyhteiskunnalle

- Yhteiskunnassa on toteutettava rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia, jotta voitaisiin edetä kohti YK:n asettamia kestävän kehityksen tavoitteita.
- Välttämättömät muutokset voidaan kuvata **kestävyysmurros-**käsitteen avulla.
- Tarkastelu perustuu Strategisen tutkimuksen neuvoston tutkimusohjelmissa ja -hankkeissa tuotettuun tutkittuun tietoon ja se on tuotettu laajan tutkijaryhmän yhteistyönä.

Kestävyysmurroksen ja sosiaaliturvan yhteydet

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Hyvinvointi kytkeytyy monella tavalla kestävyyshaasteisiin

Ilmastomuutoksen ja luontokadon aiheuttamat terveyshaitat

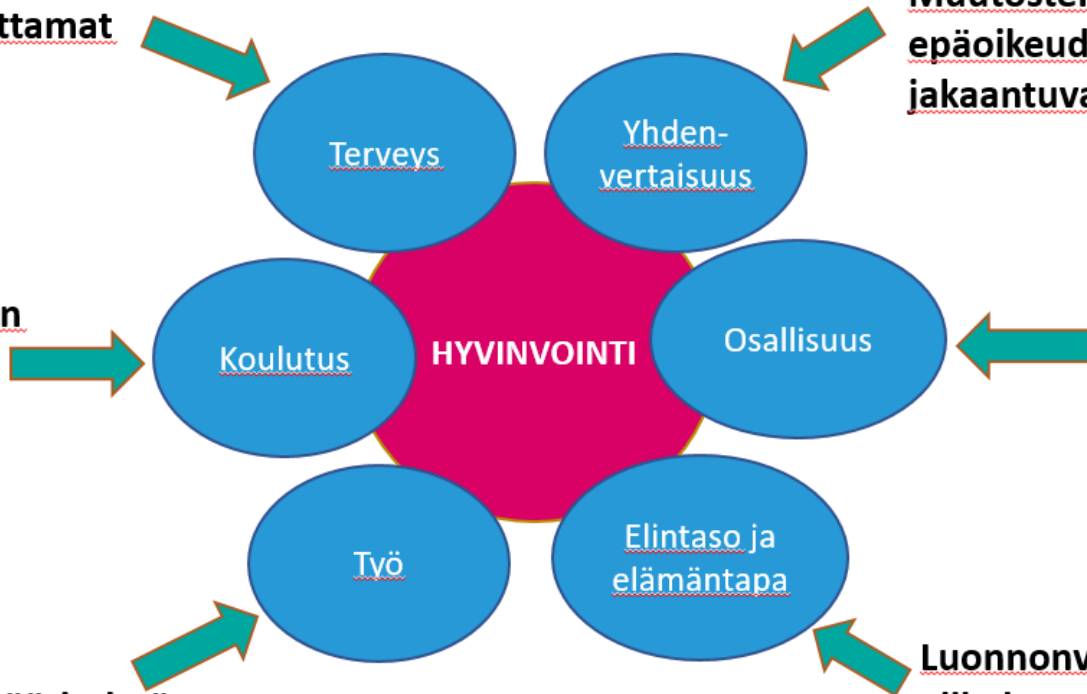
Muutosten epäoikeudenmukaisesti jakaantuvat riskit

Uudenlainen osaaminen ja kestävyysmurroksen osaamistarpeet

Yksilön vaikutusmahdollisuudet, sääntelyn hyväksyttävyys

Työn uudet määritelmät, kestävyttä tukeva työ

Luonnonvarat, ylikulutus, ekologisen kestävyysden rajat

Kestävyyssmurroksella pyritään ratkaisemaan keskeisiä haasteita

- Ilmastonmuutos, biodiversiteetin väheneminen ja luonnonvarojen liiakäyttö uhkaavat hyvinvointia. Vaikutukset ilmenevät sekä paikallisesti että rajoja ylittävien kytkentöjen vuoksi globaalisti.
- Ekologisesti kestävä hyvinvointivaltio ei toteudu nykyisellä kulutus- ja tuotantorakenteella. Kestävyyssmurros on siksi välttämätön edellytys hyvinvointivaltion ylläpitämiseksi.
- Kestävyyssmurros vaatii sekä järjestelmätason että yksilötason muutoksia: järjestelmäratkaisut mahdollistavat tai rajaavat yksilötason käyttäytymistä → yksilöiden valinnat voivat edistää tai jarruttaa järjestelmien muuttumista kestäviksi.

Kestävyyismurroksen ja sosiaaliturvan haasteita

Hyväksyttävyys ja reiluus

- Kestävyyismurrosta ei demokratiassa voi toteuttaa varmistamatta, että siirtymä on reilu. Oikeudenmukaisuuden eri lajien yhteensovittaminen ei ole helppoa.

Eriarvoistuminen, haavoittuvuus ja kyvykkyydet sopeutumiseen

- Sosiaaliturva kohtaa kestävyismurroksen monin tavoin. Ihmisten haavoittuvuus muutoksille ja kyvykkyys sopeutua niihin vaihtelee.
- Kestävyyismurros voi voimistaa eriarvoisuutta, jollei oteta käyttöön keinoja, jotka vähentävät haavoittuvuutta ja vahvistavat kykyä omaksua uusia ratkaisuja.
- Sosiaaliturvan tulisi myös tarkastella mahdollisuuksia luoda polkuja vähävaraisimmille päästä hyötymään kestävyismurroksesta.

Esim. työllisyys,
työvoiman tarve,
energian hinta ja
energiaköyhyys

Kestävyyismurroksen mahdollistaminen edellyttää aktiivista sosiaaliturvaa

Kestävän elämäntavan edellytykset

- Yksilö kokee murroksen asumisessa, kulutuksessa, liikkumisessa ja ruokajärjestelmässä. Sosiaaliturvan palveluiden ja etuuksien tulee tukea yksilön edellytyksiä omaksua nykyistä kestävämpää elämäntapaa ja kuluttamista.

Työn muutokset

- Työ ja käsitys työstä muuttuu kestävyismurroksessa, **mutta myös siitä riippumatta**. Sosiaaliturvan tulisi mahdollistaa ja tukea työn kehittymistä kestäväan suuntaan.

Osallisuus

- Yksilöiden mahdollisuudet vaikuttaa kestävyismurrosten suuntaamiseen ovat olennaisia ratkaisujen hyväksyttävyyden kannalta.

Sosiaaliturvan kehittäminen kestävyysmurroksen hengessä edellyttää vuoropuhelua politiikkarajojen yli

Politiikkajohdon- mukaisuus

Rahoitus

Eri politiikka- alueiden koherenssi

‘Ei merkittävää haittaa’

- Miten ottaa huomioon kestävyysmurroksen, terveyden (ml. henkinen hyvinvointi) ja sosiaaliturvan väliset suhteet eri politiikka-alueilla?
- Miten varmistetaan eri sosiaaliturvan toteuttamis- ja rahoitusmallien yhteensopivuus kestävyysmurroksen kanssa?
- Miten vastata tehokkaasti ja oikeudenmukaisesti äkillisiin muutoksiin, jotka voivat 1) uhata erityisesti heikommassa asemassa olevien hyvinvointia, mutta 2) olla samalla välttämättömiä yhteiskunnallisten rakenteiden muuttamiseksi (esim. fossiilisten polttoaineiden tai elintarvikkeiden nopea hinnannousu)?
- Miten varmistetaan, ettei sosiaaliturva ylläpidä tai vahvista ekologisesti kestäväntä kehitystä? – kehitettävä esim. kriteerejä ‘ei merkittävää haittaa’ -periaatteen toteuttamiseksi.

Kiitos!

Mikael Hildén ja Paula Schönach

mikael.hilden@syke.fi

paula.schonach@aalto.fi

+ Strategisen tutkimuksen tutkijaryhmä

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Kevään ja syksyn kokoukset

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Välimietinnön rakenne

1. Nykyjärjestelmän arvopohja, perusoikeusperusta, periaatteet ja rakenteet (**taustoittava**)
2. Sosiaaliturvan taso, kattavuus ja rahoitus (**taustoittava**)
3. Sosiaaliturvan vaihtoehtoiset järjestämistavat (**taustoittava**)
4. Linjaukset nykyjärjestelmän ongelmista (asiantiloista) ja uudistusehdotuksista (ratkaisuehdotuksista) (**linjaava**)
 - Tavoitteena riittävä yksimielisyys ainakin asiantiloista ja pääosasta uudistusehdotuksia. Osasta uudistusehdotuksia mahdollisesti useampia vaihtoehtoja. Mahdollisuudet jatkoselvittämiseen ja -valmisteluun seuraavalla kaudella.
5. Linjaukset sosiaaliturvan pitkän aikavälin uudistamisen periaatteista, rakenteista, tasosta, kattavuudesta ja rahoituksesta (**linjaava**)
 - Uudistuksen yksi alustava periaate: Vastavuoroisuuden vahvistaminen

Alustava aikataulu välimietinnölle

- Luvut 1-3 taustoittavia, valmistellaan tutkimus- ja arviointijaoston ja työryhmien voimin, tuodaan syksyn kokouksiin
- Linjaavien lukujen 4 ja 5 esitykset komitealle ovat puheenjohtajiston esityksiä; esitykset valmistellaan puheenjohtajistossa ja sihteeristössä; esitysten valmistelua tehdään myös jaostoissa, mutta jaostot eivät sitoudu esityksiin
- Luvun 4 asiakohdat
 - Lähetekeskustelut kevään kokouksissa
 - Tarkentavat keskustelut ja linjaukset valmistelun etenemisestä syksyn kolmessa ensimmäisessä kokouksessa
- Välimietinnön luonnos ja luvun 5 lähetekeskustelu lokakuussa
- Välimietinnön luonnoksen käsittely marras-joulukuussa
- Linjaavat kokoukset luvuista 4 ja 5 kansanedustajajäsenille loka-tammikuussa
- Välimietinnön hyväksyminen tammikuussa; mahdollisessa äänestystilanteessa kansanedustajajäsenet äänestävät
 - Jäsenten mahdolliset eriävät mielipiteet / täydentävät lausumat välimietintöön (liitteiksi), pysyvien asiantuntijoiden mahdolliset lausunnot välimietintöön (liitteiksi)
 - Välimietinnöstä järjestetään lausuntokierros

Välimietinnön luvun 4 asiakohtien lähetekeskustelut keväällä (1/3)

Sosiaaliturvan monimutkaisuus (sis. haku- ja maksuajat, menettelysäännökset, tulokäsitteet, perhekäsitteet)

- Komitean kannanoton linjaus korvaa kevään lähetekeskustelun
- Komitealle esitys sosiaaliturvalainsäädännön pitkän aikavälin yhtenäistämisen selvittämisestä ja vaiheistetusta valmistelusta seuraavaa kautta varten

Toimeenpano ja digitalisaatio, tiedonhallinta ja tietosuoja (31.1.)

Kannustinloukut (21.3.)

Välimietinnön luvun 4 asiakohtien lähetekeskustelut keväällä (2/3)

Palvelujen ja etuuksien yhteensovittaminen, työ- ja toimintakyky (25.4.)

- Palveluihin osallistumisen tavoitteet ja kysymys velvoittavuudesta
- Työkyvyttömyys- ja kuntoutusetuudet, työttömyysturva, toimeentulotuki

Toimeentulotuen periaatteet, suhde muihin etuuksiin ja palveluihin (23.5.)

Asumismenot ja asumismenojen korvaaminen (23.5.)

Osaamisen kehittäminen (23.5.)

- Opiskelun ja jatkuvan oppimisen etuudet

Lasten ja perheiden sosiaaliturva, tilannekatsaus (23.5.)

Välimietinnön luvun 4 asiakohtien lähetekeskustelut keväällä (3/3)

Työttömyysturvan periaatteet, osittainen työskentely, yrittäjäyys, suhde palveluihin (6.6.)

Etuus- ja palvelupolun toimimattomuus (6.6.)

Listasta täydennetään kevään aikana

Ehdotus syksyn kokousaikatauluksi

Kokous syyskuu (3h)	Välimietinnön luku 4 asiakohdat: Keskustelu ja eteneminen
Kokous syyskuu (3h)	Välimietinnön luku 4 asiakohdat: Keskustelu ja eteneminen
Kokous lokakuu (3h)	Välimietinnön luku 4 asiakohdat: Keskustelu ja eteneminen
Kokous lokakuu (3h)	Välimietinnön luonnos, Luku 5: Lähetekeskustelu
Kokous, jäsenet lokakuu (3h)	Linjauskokous
Kokous marraskuu (6h)	Välimietinnön luonnoksen käsittely
Kokous, jäsenet marraskuu (3h)	Linjauskokous
Kokous joulukuu (6h)	Välimietinnön luonnoksen käsittely
Kokous, jäsenet joulukuu (3h)	Linjauskokous
Kokous, jäsenet tammikuu (3h)	Linjauskokous
Kokous tammikuu (3 h)	Välimietinnön hyväksyminen, jäsenten mahdolliset eriävät mielipiteet / täydentävät lausumat, pysyvien asiantuntijoiden mahdolliset lausunnot

Muut asiat

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Muut asiat

- Työelämän ja työmarkkinoiden muutokset, valmis raportti

Kokouksen päätös ja palaute kokouksen onnistumisesta

Parlamentaarinen komitea
Parlamentarisk kommitté

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET